

Baseline kwaliteitszorg Stelsel van Basisregistraties

Inhoud

Inleiding	3
1 Relevante eisen	4
2 Afspraken ten aanzien van kwaliteit in het Stelsel	5
2.1. Terminologie	5
2.2. Rolverdeling ten aanzien van kwaliteit.....	5
2.3. Terugmelden (ref eis 2 en 9).....	5
2.5. Organisatie van kwaliteitsborging	5
2.6. Toezicht	6
2.7. Potentiele stelselafspraken ten aanzien van kwaliteit.....	6

Inleiding

In het rapport Grip op Gegevens (2019) beveelt de Algemene Rekenkamer aan dat voor een brede beschikbaarheid van kwalitatief hoogwaardige basisgegevens het van belang is dat de kwaliteit van het stelsel van basisregistraties in samenhang wordt verbeterd. De kenbaarheid en afstemming van kwaliteitseisen op stelselniveau zijn daarbij van groot belang, aangezien gegevens uit de basisregistraties vaak in samenhang worden gebruikt voor verschillende (overheids)taken. Aan de hand van stelselbrede afspraken kan gestuurd worden op kwaliteit door meer samenhang, eenduidigheid en uniformiteit aan te brengen in het kwaliteitsmanagement voor het stelsel van basisregistraties.

In de uitvoeringsagenda van het programma Stelsel van Basisregistraties zijn diverse activiteiten omschreven die bijdragen aan de kwaliteitsverbetering op stelselniveau. Bijvoorbeeld de jaarlijkse kwaliteitsmonitor van de koppelingen in het stelsel door het CBS.

Aanvullend daarop is deze baseline. Doel van dit document is een handzaam overzicht van de afspraken, spelregels en het instrumentarium dat in het stelsel van basisregistraties wordt gehanteerd om de kwaliteit van de data in het stelsel te borgen. Zeker naar de toekomst toe zal dit steeds relevanter worden, omdat delen van de gegevens zal toenemen om maatschappelijke vraagstukken van een passende oplossing te voorzien. Met behulp van de baseline hebben we eenvoudig overzicht over de reeds gemaakte afspraken in het stelsel. Deze baseline kan echter gezien worden als een groeidocument die gedurende tijd steeds kan worden aangevuld met afspraken die bijdragen aan de kwaliteit op stelselniveau. Door deze afspraken helder te omschrijven in een baseline ontstaat er eenduidigheid over de gemaakte afspraken rondom kwaliteit en kan dit document dienen als leidraad en houvast om de kwaliteit in het stelsel te waarborgen.

Diverse documenten hebben gediend als inspiratie voor de onderstaande categorieën, waaronder de eisen gesteld aan de basisregistraties, de *Stelselarchitectuur van het heden* uit 2015 en de opgehaalde input uit bijeenkomsten met de klankbordgroep kwaliteit en stelseloverleggen.

1 Relevante eisen

In dit eerste hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de relevante eisen rondom kwaliteit aan basisregistraties. In 2003 zijn in de kamerbrief 'Actieprogramma Elektronische Overheid' (2003, nr. 26 387, nr. 18) twaalf eisen geformuleerd waaraan basisregistraties moeten voldoen. In ieder geval twee van deze eisen hebben direct te maken met de kwaliteit van de data in een basisregistratie. Voor de volledigheid van dit document zijn deze twee eisen hieronder opgenomen. Het betreft eis 2 (de afnemers hebben een terugmeldplicht) en eis 9 (er is een stringent regime van kwaliteitsborging). De eisen zijn een kapstok waar aanvullende afspraken rondom kwaliteit in het stelsel aan zijn opgehangen. Dit is de reden dat deze als startpunt op zijn genomen in deze baseline. De omschrijvingen van deze eisen zijn letterlijk overgenomen uit de omschrijving uit de eerdergenoemde kamerbrief.

Eis 2 De afnemers hebben een terugmeldplicht

Ook een authentieke registratie is geen absoluut foutloze registratie, evenmin als de afzonderlijke gegevensregistraties die nu door beoogde afnemers zelf werden bijgehouden. Aan gegevens in een authentieke registratie worden vanwege het overheidsbrede belang echter wel hogere eisen gesteld, o.m. ten aanzien van de procedures voor signalering en correctie van onjuiste gegevens.

Het brede gebruik van de authentieke registraties draagt in zich reeds waarborgen dat de kwaliteit van de gegevens beter is dan iedere afzonderlijke registratie voor zich kan realiseren. Door het brede gebruik zullen meer signalen van juistheden naar boven komen, waardoor een zelfreinigende werking ontstaat. Om dit mechanisme te waarborgen zijn afnemers verplicht tot deze zogenaamde terugmelding. Als afnemers twijfelen aan de juistheid van de gegevens in de authentieke registratie dan hebben zij de plicht dit te melden aan de houder. De houder heeft vervolgens de ook plicht de melding serieus te onderzoeken en zo nodig correcties door te voeren.¹

Eis 9 Er is een stringent regime van kwaliteitsborging

De officiële status [enige bron] vereist dat de lat zeer hoog wordt gelegd waar het gaat om juistheid, actualiteit, en volledigheid van gegevens in een authentieke registratie. Hierdoor dient gegarandeerd te zijn dat de kwaliteit van de gegevens in de authentieke registratie beter is dan iedere registratie op eigen houtje ooit kan realiseren. Het gaat dan ten eerste om de verplichte melding van twijfelgevallen door de afnemers aan de houder van de authentieke registratie (terugmeldplicht) en het aldus creëren van [zelfreinigende databases]. Ten tweede is het van belang dat de kwaliteit van de gegevens in de authentieke registraties voor alle afnemers transparant is. Hierbij gaat het om de inzichtelijkheid van alle kwaliteitsborgingsprocedures en verder is ook het gerealiseerde kwaliteitsniveau van belang: hierdoor wordt vermeden dat er spookverhalen ontstaan over de kwaliteit van de gegevens.²

¹ Bron: Kamerbrief Actieprogramma Elektronische Overheid (2003, kamerstuk 26378, nr. 18).

² Bron: Kamerbrief Actieprogramma Elektronische Overheid (2003, kamerstuk 26378, nr. 18).

2 Afspraken ten aanzien van kwaliteit in het Stelsel

In dit hoofdstuk worden de reeds gemaakte afspraken rondom kwaliteit beschreven. Deze afspraken zijn destijds vastgelegd in de 'Architectuur van Heden' uit 2015.

2.1. Terminologie

In de eerste plaats worden in de voornoemde architectuur de volgende definities gehanteerd:

Kwaliteit (van een registratie): onder kwaliteit van registraties wordt verstaan de mate van juistheid, actualiteit, en volledigheid van gegevens die zijn opgenomen in een registratie.

Kwaliteitsborging: onder kwaliteitsborging wordt verstaan het geheel van maatregelen waarmee de kwaliteit van gegevens in een registratie wordt bevorderd.

Kwaliteitsmanagement: het nemen van maatregelen die ervoor zorgen dat de kwaliteit van registraties aan de gestelde eisen voldoen.

2.2. Rolverdeling ten aanzien van kwaliteit

In de stelselarchitectuur van het heden wordt gesproken over rol- en taakverdeling. Ten aanzien van de kwaliteit is hierin afgesproken dat de bronhouder de kwaliteit van de gegevens borgt en daartoe op eigen initiatief onderzoek doet of naar aanleiding van terugmeldingen van afnemers.

Daarnaast is de rolomschrijving van de toezichthouder als volgt gedefinieerd:

"De toezichthouder is er verantwoordelijk voor dat wordt toegezien of de basisregistraties conform eisen, afspraken en wetgeving opereert. Momenteel is het toezicht voor de meeste basisregistraties ingevuld met periodieke audits door onafhankelijke partijen in opdracht van de opdrachtgever en/of verstrekker en/of bronhouders."

2.3. Terugmelden (ref eis 2 en 9)

Ten aanzien van de hiervoor genoemde eisen wordt in de referentiearchitectuur het volgende genoemd:

Een basisregistratie biedt één of meer mogelijkheden aan afnemers om terug te melden. Dit stelt de afnemers in staat om te voldoen aan hun terugmeldplicht en draagt bij aan het borgen van de kwaliteit van de basisregistratie.

2.4. Transparantie (ref. eis 9)

Ten aanzien van eis 9 (streng regime van kwaliteitsborging) is in de architectuur het volgende opgenomen:

Kwaliteitsborging dient transparant te zijn over de volgende zaken:

- wat de gerealiseerde kwaliteit is van een basisregistratie, uitgedrukt met behulp van duidelijke indicatoren en afgezet tegen vastgestelde normen;
- hoe de basisregistratie de gerealiseerde kwaliteit heeft bepaald;
- welke maatregelen een basisregistratie treft om de kwaliteit te garanderen en verbeteren.

2.5. Organisatie van kwaliteitsborging

In de stelselarchitectuur van het heden wordt onderscheid gemaakt tussen interne en externe kwaliteitstoetsing, waarbij interne kwaliteitstoetsing als volgt omschreven wordt:

"Om het vertrouwen van afnemers te verkrijgen en behouden, is het noodzakelijk dat er ten aanzien van de authentieke registratie een expliciete, interne regeling voor kwaliteitstoetsing bestaat. Deze interne regeling dient uiteraard ook regelmatig te worden toegepast."

Ten aanzien van externe kwaliteitstoetsing is in de architectuur het volgende opgenomen:

"(...) neemt niet weg dat wenselijk is regelmatig externe toetsing van de kwaliteit van de authentieke registratie te laten plaatsvinden. Een dergelijke externe toetsing zal meestal

plaatsvinden in de vorm van een audit. Verantwoordelijk voor het laten uitvoeren van een audit is in principe de houder van een registratie. Daarnaast kan bij de inrichting van de gebruikersorganisatie ten aanzien van het beheer, ook aan de beheersorganisatie het recht worden verleend om (al dan niet op regelmatige basis) audits op kwaliteit van de authentieke registratie te laten uitvoeren.”

Deze omschrijvingen zijn overigens weer gebaseerd op de handreiking 'Kwaliteitsborging, Stroomlijning Basisgegevens' uit 2002.

2.6. Toezicht

Zoals onder rolverdeling reeds vermeld is de toezichthouder verantwoordelijk voor dat wordt toegezien of de basisregistratie conform eisen, afspraken en wetgeving opereert. Daarnaast is over toezicht ook het volgende in de stelselarchitectuur opgenomen:

Over het algemeen is de registratiehouder verantwoordelijk voor het toezicht op de naleving van de bepalingen die in de wet voor de basisregistratie zijn opgenomen. Een deel van deze verantwoordelijkheid kan ook bij de bronhouders en/of verstrekker belegd zijn of bij een externe partij zoals een ministerie.

2.7. Potentiele stelselafspraken ten aanzien van kwaliteit

Bovenstaande afspraken zijn zoals gezegd reeds vastgelegd in eerdere vastgestelde documenten door de destijds betrokken partijen in het stelsel van basisregistraties. Dit neemt echter niet weg dat er aanvullende afspraken gemaakt zouden kunnen worden die juist voor kwaliteitsborging op stelselniveau van belang zijn. Een van deze afspraken zou bijvoorbeeld betrekking kunnen hebben op het verder ontwikkelen van de baseline. Maar bijvoorbeeld ook het faciliteren van een gezamenlijke jaarcyclus is geopperd. Op stelselniveau kunnen afspraken worden gemaakt om in gezamenlijkheid te bepalen welke stelsel kwaliteitsissues er prioriteit moeten krijgen in het daarop volgende jaar. Deze issues krijgen dan extra aandacht om te zorgen dat de kwaliteit van het gehele stelsel wordt verbeterd.

Bijlage 1: verwijzingen

- 12 eisen basisregistraties beschreven in de Kamerbrief Actieprogramma Elektronische Overheid:
[Kamerstuk 26387, nr. 18 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)
- Stelselarchitectuur van het Heden
[stelselarchitectuur heden 2015-03 v20150624 \(noraonline.nl\)](#)